

Magyar mondák

Hun-magyar mondák

Editura Kedvenc Kiadó
Székelyudvarhely, 2014

TARTALOM

A MAGYAROK EREDETE	3
A CSODASZARVAS	6
REGE A CSODASZARVASRÓL - Arany János.....	8
ATTILA, A HUNOK KIRÁLYA	16
ISTEN KARDJA	21
ATTILA LELEPLEZI AZ ORGYILKOSOKAT	23
ATTILA LAKOMÁJA	29
ATTILA HADJÁRATAI	34
ATTILA KIRÁLY PÁDUÁBAN	41
ATTILA ÉS AZ ÖZVEGYASSZONY	44
ATTILA ÉS A MUTATVÁNYOSOK	46
RÉKA KIRÁLYNÉ SÍRJA	48
ATTILA KEZESEI.....	50
ATTILA HALÁLA ÉS TEMETÉSE	56
ATTILA FIAI	60
CSÖRSZ ÁRKA	63
A VÉR SZERZŐDÉS	64
A HONFOGLALÁS	67
A FEHÉR LÓ MONDÁJA	85
A MAGYAROK SZENT GALLENBAN	89
A GYÁSZMAGYAROK	94
LEHEL KÜRTJE	96
BOTOND LEGYŐZI A GÖRÖG ÓRIÁST	98
SAROLTA FEJEDELEMSSZONY	101

A CSODASZARVAS

– Jordanes és Kézai Simon krónikája nyomán –

örtént egyszer, hogy Hunor és Magyar vadászat közben messze elkalandoztak, és már a Meotisz mocsarai között bolyongtak. Ekkor hirtelen egy szarvas bukkant fel előttük, ők pedig mindjárt üldözőbe vették.

Futott a szarvas, majd nagy hirtelen nyom nélkül elenyészett a vadászok szeme elől. Sokáig keresték, de sehogy sem tudták megtalálni.

Ahogy a szarvast keresték, az egész mocsaras helyet bejárták, és barmok legeltetésére nagyon alkalmasnak találták.

Ezután visszatértek atyjukhoz, tőle engedélyt kértek, és amint ezt megkapták, minden jószágukkal a meotiszi mocsarak közé költöztek.

Meotisz tartománya határos Perzsiával. Mindenfelől tenger veszi körül, egy nagyon keskeny gázlót kivéve. Folyói egyáltalán nincsenek, de füvekben, fákban, madarakban, halakban és vadállatokban bővelkedik. Nehéz oda a bejutás meg a kijárási is.

Hunor és Magyar népe a meotiszi mocsarak közé behatolt, és öt éven át onnan ki sem mozdult.

A hatodik évben elindultak, és a pusztában véletlenül rábukkantak Belár király fiainak feleségeire, akik férjük nélkül sátrakban tanyáztak. Amikor rájuk bukkantak, éppen a kürt ünnepét ülték: a zene hangjára táncot jártak. Ekkor őket elfogták, és minden jószágukkal együtt magukkal ragadták a meotiszi mocsarakba. Az alánok fejedelmének, Dulának két lányát is elfogták, az egyiket Hunor, a másikat Magyar vette feleségül. A hunok és a magyarok ezektől az asszonyoktól származnak.

Arany János:

REGE A CSODASZARVASRÓL

Száll a madár, ágrul ágra,
Száll az ének, szájrul szájra;
Fű kizöldül ó sirhanton,
Bajnok ébred hősi lanton.

Vadat üzni feljövének
Hős fiai szép Enéh-nek:
Hunor s Magyar, két dalia,
Két egy testvér, Ménrót fia.

Ötven-ötven jó leventét
Kiszemeltek, hogy követnék;
Mint valamely véres hadra,
Fegyverkeztek könnyű vadra.

Vad előttük vérbe fekszik,
Őz vagy szarvas nem menekszik;
Elejtették már a hímet -
Üldözik a szarvas-gímet.

Gím után ők egyre törnek
Puszta martján sós tengernek,
Hol a farkas, hol a medve
Sohasem járt, eltévedne.

De a párducz, vad oroszlán
Végig üvölt a nagy pusztán,
Sárga tigris ott kölykezik,
Fiát eszi ha éhezik.

Száll a madár, száll az ének
Két fiáról szép Enéhnek;
Zengő madár ágrul ágra,
Zengő ének szájrul szájra.

Már a nap is lemenőben,
Tüzet rakott a felhőben;
Ők a szarvast egyre üzik, -
Alkonyatkor im eltűnik.

Érték vala éjszakára
Kur vizének a partjára;
Folyó víznek partja mellett
Paripájok jól legelhet.

Monda Hunor: itt leszálljunk,
Megítassunk, meg is háljunk,
Monda Magyar: viradattal
Visszatérjünk a csapattal. -

Haj, vitézek! haj, leventék!
Micsoda föld ez a vidék,
Hogy itt a nap száll keletre?
Nem, mint máshol, naplementre?

Szólt egy bajnok: én ugy nézem,
Hogy lement az déli részem.
Szólt egy másik: nem gondolnám:
Ott vöröslük észak ormán.

Folyamparton ők leszálltak,
Megítattak, meg is háltak,
Hogy majd reggel, viradattal
Hazatérnek a csapattal.

Szellő támad hűs hajnalra,
Bíborodik az ég alja;
Hát a szarvas nagy merészen
Ott szökdécsel, túl a vizen.

Száll a madár, száll az ének
Két fiáról szép Enéhnek;
Zengő madár ágrul ágra,
Zengő ének szájrul szájra.

Nosza rajta, gyors legények!
Érjük utól azt a gímet.
És – akarva, akaratlan -
Űzik ismét szakadatlan.

Kur folyót ők átalúzták,
Még vadabbak olt a puszták,
Ember ottan egy fűszálat,
Egy csöpp vizet nem találhat.

A föld háta fölomolván,
Sziksót izzad csupasz ormán,
Forrás vize nem íható,
Kénköves búzt lehel a tó.

Forrás keble olajt buzog;
Itt is, ott is égnek azok,
Mint sok őrűz setét éjjel
Lobban a láng szerteszélyel.

Minden este bánva bánják,
Hogy e vadat mér' kívánják,
Mért is űzik egyre, nyomba, -
Tévelyítő bús vadonba.

Mégis, mégis, ha reggel lett,
A gímszarvast űzni kellett,
Mint töviset szél játéka,
Mint madarat az árnyéka.

Száll a madár, száll az ének
Két fiáról szép Enéhnek;
Zengő madár ágrul ágra,
Zengő ének szájrul szájra.

Vadont s a Dont ők felverik
A Mejóti kis tengerig;
Süppedékes mély tavaknak
Szigetére ők behatnak.

Ott a szarvas, mint a pára
– Köd előtte, köd utána -
Mig az ember szélyelnézne:
Szemök elől elenyésze.

Hóha! hóha! Hol van a vad? -
Egy kiáltja: ihol szalad!
Más kiáltja: itt van, itten!
A harmadik: sehol sincsen!

Minden zugot megüldöznek,
Minden bokrot átaldöfnek;
Gyík ha rezzen, fáj ha rebben:
De a gímvad nincs ezekben.

Szóla Magyar: hej! ki tudja
Merre van a hazánk útja?
Kerek az ég mindenfelé -
Anyám, anyám, meghalsz belé!